

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 03 0 K 023327 23 Kž

Sarajevo, 26.02.2024. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sedina Idrizovića kao predsjednika vijeća, Dragana Čorlije i Emira Neradina kao članova vijeća, uz učestvovanje zapisničara Armine Kopic, u krivičnom predmetu protiv optuženog Ž.M., zbog krivičnog djela Razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branioca optuženog Ž.M. izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj: 03 0 K 023327 23 K od 16.06.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 26.02.2024. godine, donio je:

P R E S U D U

Žalba branioca optuženog Ž.M. odbija se kao neosnovana i potvrđuje presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj: 03 0 K 023327 23 K od 16.06.2023. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj: 03 0 K 023327 23 K od 16.06.2023. godine, optuženi Ž.M. je oglašen krivim za krivično djelo Razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ FBiH), i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Na osnovu člana 78. stav 1. KZ FBiH prema optuženom je izrečena bezbjednosna mjera oduzimanja predmeta i to signalnog/gasnog pištolja marke „Zoraki“, model 917-TD, kal. 9 mm P.A.K., serijskog broj 0121-000443, sa okvirom bez municije i mobilni telefonski aparat marke Samsung model SM-G532F Galaxy J2 Grand Prime Plus Duos, IMEI brojeva ..., dvije GSM BiH SIM kartice korisničkih brojeva ... i ..., koji su upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP FBiH) optuženi je oslobođen obaveze naknade troškova krivičnog postupka, dok je na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH oštećeni H.I., sa imovinskopравnim zahtjevom upućen na parnični postupak.

Blagovremeno izjavljenom žalbom ranije navedenu presudu osporio je branilac optuženog advokat Nusmir Mujagić iz Živinica, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se žalba uvaži, prvostepena presuda ukine i odredi održavanje pretresa i prema optuženom donese odluka kojom se oslobađa od optužbe.

Zamjenica glavnog federalnog tužioca je u svom podnesku broj T03 0 KTŽ 0098369 23 od 31.07.2023. godine predložila da se žalbe branioca optuženog odbije kao neosnovana i potvrdi prvostepena presuda Kantonalnog suda u Tuzli od 16.06.2023. godine.

Sjednica vijeća ovog suda je u smislu člana 319. stav 8. ZKP FBiH održana u odsutnosti stranaka i branioca, jer isti nisu tražili da budu obaviješteni o sjednici vijeća.

Ovaj sud je pobijanu presudu ispitao u granicama žalbenih navoda, potom po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, nakon toga je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Branilac optuženog je predmetnu žalbu koncipirao na ukupno četrdeset i sedam tačaka pojedinačno numerisanih. Ovaj sud zapaža da je branilac u prvih dvadeset i pet tačaka žalbe (strana 1. do 4.) sadržajno iznio različite žalbene navode u kojima branilac naizmjenično polemizira sa prvostepenom presudom, i sa optužnicom Kantonalnog tužilaštva Tuzla. Ti navodi su najvećim dijelom uopšteni, paušalni, međusobno protivrječni, a često je teško proniknuti i u samu razumljivost iznesenih konstatacija, tvrdnji i zauzetih stavova branioca optuženog u ovom dijelu njegovih žalbenih prigovora. U vezi ovakve ocjene suda, u nastavku obrazloženja ove presude pokazuje se razložnim citirati navode iz žalbe branioca kojima je od strane ovog suda dat navedeni karakter, zbog kojih se oni nisu mogli ni ispitati, a kako slijedi:

„Činjenična tvrđenja tužilaštva istaknuta kroz opis navodnih radnji izvršenja optuženog Ž.M. sa aspekta odbrane predstavlja nezadovoljavajuće standarde i neadekvatnu optužnicu u formi nepreciziranja oblika odgovornosti,, ...

... „Međutim sa aspekta odgovornosti u odnosu na tvrđenja tužilaštva odbrana smatra da je mješoviti, činjenični i pravni osnov istaknut proizvoljno u optužnici na koji način je sud doveden u situaciju da bira i pokuša kvalifikovati neodređena ponašanja kao navodno izvršenje krivičnog djela“
....

... „Optužba u završnoj riječi nije utvrdila u činjeničnom opisu dispozitiva prvobitnog optužnog akta i novog optužnog akta i predmetu dokazivanja konkretnu vrstu odgovornosti koja se optuženom stavlja na teret, karakter odgovornosti prema optuženom koji se stavlja na teret, čime je

dovedena u pitanje opravdana i razumna sumnja o obliku odgovornosti optuženog, a time je i nejasna optužnica na koji način je narušen princip da se mora precizno navesti djelo, način i dokazi za određene radnje“ ...,

..., „U odnosu na činjenični i pravni osnov optužice odbrana smatra da postoji suštinska razlika u proturječnim činjenicama u objektivnom identitetu optužnice navodnih radnji izvršenja, materijalnih dokaza, iskaza svjedoka i optuženog“ ...,

... „Prijedlog odbrane pred prvostepenim sudom je bio da se prema optuženom cijene sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti i istog oslobodi od optužbe, cijeneći i njegove lične prilike, držanje pred sudom, vladanje i ponašanje ili da mu se izrekne uvjetna osuda imajući u vidu njegove protupravne radnje“ ...,

... „Ožalbenim razlogom odbrana utvrđuje mješoviti pravni osnov, činjenični i pravni osnov za postojanje bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, iz razloga što je sud donio odluku da pravni osnov utvrđene odluke ne odgovara usvojenom činjeničnom opisu kao i da je teža sankcija, nepovoljnija za optuženog“...,

... „Sud nije mogao u cijelosti raspraviti i odlučiti o optuženom aktu koji je naveden, na koji način je povrijeđeno načelo akuzatornosti, jer nije utvrđena podudarnost između donesene odluke i optužbe pa samim tim i postojanje identiteta između predmeta optužbe i predmeta presude“ ...,

... „Odluka je izašla iz granica opisa događaja kako je dala optužba. Iz nepravilno utvrđenog realnog stanja odvijanja opisa događaja proizilazi protivrječnost identiteta optužbe i odluke u obimu i sadržaju“...,

... „Iz sadržine obrazloženja meritorne odluke proizilazi da prvostepeni sud nije potpuno riješio predmet optužbe, a koji se odnosi na utvrđivanje elemenata bića dokaza da je optuženi počinio navedeno krivično djelo“...,

...“Analitičkim karakterom izvođenja dokaza, nije obuhvaćena esencijalna struktura dokaza i to: predmet dokaza, dokazni osnov ili razlog i dokazno sredstvo“ ...

I pored toga što je u dijelu prethodnih žalbenih navoda iznesena tvrdnja da prvostepeni sud nije potpuno riješio predmet optužbe, odnosno da ne postoji identitet između predmeta optužbe i predmeta presude, kojom se suštinski ukazuje na bitne povrede odredaba Krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka h) i tačka j), branilac u nastavku žalbe nije iznio bilo kakve konkretne razloge kojima se takvo žalbeno ukazivanje argumentuje, pa slijedom toga ni ovi žalbeni navodi nisu mogli biti ispitani od strane ovog suda.

U daljem dijelu žalbe branilac iznesenim žalbenim navodima nastoji dovesti u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja iznoseći stav da na strani optuženog nije postojao umišljaj ka učinjenju krivičnog djela razbojništva iz razloga što, prema tvrdnji branioca, optuženi Ž.M. i drugo dvoje saizvršilaca (Mldb1 i K.A.) koji su ranije pravosnažno osuđeni za predmetno krivično djelo, nisu planirali uputiti prijetnje H.I. niti izvršiti silu nad njim, već u slučaju da oštećeni odbije dati pare, prijetnja je trebala biti usmjerena na Mldb1, a ne na H.I.. Dalje branilac u žalbi ističe da su optuženi i K.A. po nagovoru Mldb1 razvalili ulazna vrata na kući oštećenog da ne bi ispali kukavice, te da je nakon toga K.A. sa pištoljem u ruci napao H.I. i da optuženi uopšte nije učestvovao u tom

obračunu, pa su radnje koje je preduzeo K.A. bile van uticaja Ž.M., koji prema tvrdnji branioca nije vršio niti nasilje niti prijetnju prema „štićenom subjektu“, a niti to proizilazi iz dokaza, zbog čega predlaže da se njegov branjenik oslobodi od optužbe u skladu sa članom 299. tačka c) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni prigovori branioca optuženog ne dovode u pitanje pravilnost pobijane presude.

Najprije, kada branilac u žalbi navodi da optuženi Ž.M. nije učestvovao sa K.A. u napadu na oštećenog H.I., branilac gubi iz vida da iz sadržaja izreke pobijane presude i ne proizilazi da je optuženi učestvovao u tom dijelu inkriminisanog događaja, budući da je u činjeničnom opisu jasno navedeno da je, nakon što su optuženi ušli u unutrašnjost porodične kuće oštećenog H.I. (prethodno su udarcima nogu nasilnim putem otvorili ulazna vrata) sa zamaskiranim licima i gasnim pištoljima u rukama, optuženi Ž.M. ostao u hodniku, dok je K.A. ušao u sobu u kojoj se nalazio H.I. tražeći od istog novac, nakon čega se samo između njih dvojice (K.A. i H.A.) odigrao daljnji slijed inkriminisanog događaja bliže opisan u izreci presude, tokom kojeg je oštećeni H.I. zadobio laku tjelesnu povredu, a K.A. tešku tjelesnu povredu opasnu po život.

Sa druge strane neosnovana je tvrdnja branioca da optuženi nije vršio nasilje niti prijetnju prema „štićenom subjektu“, i da tokom postupka nije dokazano da je učinio krivično djelo za koje je optužen.

Nasuprot tome u izreci pobijane presude (pored ostalih) sadržani su činjenični navodi da je optuženi sa ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi, prihvatio prijedlog Mldb1 da od njenog djeda H.I. uz prijetnju upotrebe pištolja oduzmu novac koji on drži u novčaniku i prisvojeni novac međusobno podijele, a ukoliko ne uspije uzeti novac od H.I. da prisloni cijev od pištolja Mldb1 na sljepoočnicu i da onda traži novac od njega, pa nakon što je K.A. (prethodno zadobivši od oštećenog tešku tjelesnu povredu opasnu po život) izašao iz kuće, optuženi je po prethodnom dogovoru sa Mldb1 istoj prislonio gasni pištolj marke Zoraki, model 917-TD na sljepoočnicu kako bi uplašio H.I. i natjerao ga da dadne pare i istom se obratio riječima „daj pare“, pa kada je H.I. upalio svjetlo i rekao da nema novca i sa nožem krenuo prema njemu pobjegao je iz kuće. Iz ovakve činjenične strukture u izreci pobijane presude, prvostepeni sud zaključuje da je optuženi u cilju oduzimanja novca primijenio prinudu prema bliskoj osobi oštećenog, odnosno primijenio prijetnju napada na život unuke oštećenog pri tome od istog tražeći novac, koja je po nalaženju suda bila kvalifikovana, tj. sadržavala najavu neposrednog napada na život unuke oštećenog kojoj je prislonio cijev pištolja na glavu, tako da je i objektivno bila podobna da utiče na odluku oštećenog H.I., jer je ta prijetnja bila ozbiljna, moguća i ostvariva. Prema utvrđenju suda na postojanje kvalifikovane prijetnje od strane optuženog ne utiče činjenica da prijetnja nije bila usmjerena direktno na oštećenog, pa ni činjenica da je upućivanje te prijetnje Mldb1 obuhvaćeno njihovim zajedničkim planom na koji je Mldb1 i pristala. Kod okolnosti da je optuženi prema utvrđenju suda započeo izvršenje krivičnog djela tj. preduzeo radnju prinude kao prvu radnju složenog krivičnog djela razbojništva, a da od oštećenog nije oduzeo novac odnosno tuđu pokretninu i po ocjeni ovog suda ispravan je zaključak u pobijanoj presudi da je predmetno krivično djelo razbojništvo ostalo u

pokušaju. Suprotno tvrdnji branioca optuženog, dokaze izvedene na glavnom pretresu (iskaz svjedoka H.I., Mldb1., K.A., iskaza optuženog Ž.M., nalaza i mišljenja vještaka Elme Silajdžić Pertef, vještaka Bešić Adnana i zapisnik o uviđaju) prvostepeni sud je (na stranama od 5 do 9 obrazloženja) svestrano analizirao i ocijenio, te je na osnovu takve ocjene izveo uvjerljiv zaključak da se u radnjama optuženog (za koja je izrekom pobijane presude oglašen krivim) stiču sva bitna obilježja krivičnog djela Razbojništva iz člana 289. stav 2. a u vezi člana 28. i člana 31. KZ FBiH, pa je stoga neosnovan stav branioca da je optuženog trebalo osloboditi optužbe u smislu člana 299. tačka c) ZKP FBiH. Sve okolnosti pod kojima je konkretno krivično djelo izvršeno kao i one koje su mu prethodile lišavaju osnovanosti tvrdnju branioca da su optuženi i K.A. razvalili ulazna vrata na kući oštećenog po nagovoru Mldb1 da ne bi ispali „kukavice“. Nasuprot žalbenom ukazivanju branioca da na strani optuženog nije postojao umišljaj ka učinjenju predmetnog krivičnog djela, prvostepeni sud je (strana 12 drugi pasus) dao razloge zbog čega nalazi da je optuženi konkretne prilike postupao sa direktnim umišljajem, odnosno da je bio svjestan da prijetnjom upotrebe pištolja prema Mldb1 popokušava oduzeti novac od njenog djeda i da je to i htio kako bi pribavio protivpravnu imovinsku korist. U tom kontekstu sud je cijenio sadržaj prethodnog dogovora optuženog sa Mldb1 i K.A. da od oštećenog prijetnjom upotrebom pištolja oduzmu novac, zatim njegov dolazak pred porodičnu kuću oštećenog maskiranog lica i naoružanog gasnim pištoljem, nasilni ulazak u kuću oštećenog, te konačno prislanjanje cijevi pištolja Mldb1 na sljepoočnicu uz istovremeno traženje novca od oštećenog.

Žalbeno isticanje branioca da odbrana smatra da je povrijeđena jednakost u postupanju, jer prvostepeni sud nije sa jednakom pažnjom ispitivao i utvrđivao kako činjenice koje terete optuženog tako i one koje mu idu u korist i da je na taj način povrijeđena odredba člana 15. ZKP FBiH, da slijedom toga u konkretnom predmetu interesi odbrane nisu bili u jednom dijelu izbalansirani u odnosu na interese tužilaštva, te da je time prvostepeni sud povrijedio bitne postulate pravičnog postupka na koje se odnosi Opšta deklaracija o pravima čovjeka, odnosno da je prekršio član 12. Protokola I Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (EKLJP), kroz direktnu diskriminaciju optuženog u odnosu na stav tužilaštva, na način da je jednu stranku tretirao manje povoljno nego što se tretirala druga stranka u sličnoj situaciji u smislu člana 2. i člana 3. Zakona o zabrani diskriminacije BiH, po ocjeni ovog suda, sadržajno ne predstavlja konkretno i argumentovano žalbeno ukazivanje koje bi ovom sudu omogućilo da izvrši bilo kakvu mjerodavnu provjeru takvih žalbenih prigovora. Suštinski se radi o uopštenim žalbenim tvrdnjama kojima se samo nominalno upućuje na povredu konvencijskog i domaćeg prava.

Žalbom branioca optuženog se odluka prvostepenog suda o krivičnopravnoj sankciji osporava žalbenim navodima da isključivo radi pravne sigurnosti optuženog, ukoliko apelacioni sud ne smatra da optuženi nije kriv za djelo koje mu je stavljeno na teret, predlaže da se optuženom izrekne uslovna osuda.

Neprihvatljivim se ocjenjuje ovakav žalbeni stav branioca optuženog, budući da je odredbom člana 62. stav 4. KZ FBiH propisano da se uslovna osuda ne može izreći za krivična djela za koja se

ni ublažavanjem kazne ne može izreći kazna zatvora lakša od 1 (jedne) godine, što je konkretno slučaj, jer član 51. tačka b) KZ FBiH propisuje: ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od tri ili više godina, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora.

Iz navedenih razloga ovaj sud je na osnovu člana 328. ZKP FBiH žalbu branioca optuženog Ž.M. odbio kao neosnovanu.

Zapisničar
Armina Kopic, s.r.

Predsjednik vijeća
Sedin Idrizović, s.r.